

Opetus- ja kulttuuriministeriö
Meritullinkatu 1, Helsinki

Suomen lähi- ja perushoitajaliitto, SuPer ry
Ratamestarinkatu 12, 00520 Helsinki

Suomen lähi- ja perushoitajaliiton lausunto ammatillisen koulutuksen tutkintojärjestelmän kehittämistä koskevasta hallituksen esitysluonnoksesta

OKM 122/040/2011

Ammatillista tutkintojärjestelmää on kehitetty vuodesta 2009 TUTKE- hankkeissa 1 ja 2. Kehittämistyössä on otettu huomioon EU:n säädösten vaikutukset kansalliseen lainsäädäntöön. Hankkeen tuloksena on syntynyt kehittämisehdotuksia ammatillisen tutkintojärjestelmän uudistamiseksi. Nyt lausunnolla olevassa hallituksen esityksessä eduskunnalle ehdotetaan tehtäväksi ammatillisen koulutuksen tutkintojärjestelmän kehittämistä johtuvia muutoksia ammatillisesta koulutuksesta, ammatillisesta aikuiskoulutuksesta sekä opintotuki- ja työttömyysturvasta annettuihin lakeihin. Muutokset koskevat nykyisiä kahta lakia; ammatillisesta koulutuksesta annettua lakia (630/1998), jonka uusi nimi olisi laki ammatillisesta peruskoulutuksesta sekä ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annettua lakia (631/1998). Myös asetus ammatillisesta koulutuksesta (811/1998) ja asetus ammatillisesta aikuiskoulutuksesta uudistuisivat (812/1998). Esitys pitää sisällään myös kahden aiemman tutkintorakennetta koskevan asetuksen yhdistämisen yhdeksi uudeksi asetukseksi. Lakien on tarkoitus tulla voimaan 1.8.2014.

SuPerin lausunnon keskeinen sisältö

SuPerin lausunnon näkökulma on sosiaali- ja terveystieteiden tutkinnoissa.

- Suomen lähi- ja perushoitajaliiton SuPerin mukaan ammatillisen koulutuksen tutkintojärjestelmän kehittämistä koskevat hallituksen esitykset ovat linjassa TUTKE – hankkeessa kehitettyjen uudistusten kanssa. Pidämme tärkeänä lainsäädännön ajantasaistamista ja ammatillisen koulutuksen säädöspohjan vahvistamista.
- SuPer kannattaa tutkintojen määritelmiä. Ammatillinen perustutkinnon suorittaneella tulee SuPerin mielestä olla laaja-alainen ammatillinen osaaminen alan eri tehtäviin sekä erikoistuneempi osaaminen yhdellä alan osa-alueella.
- Ammatillisen perustutkinnon mitoituserusteena on johdonmukaista siirtyä ECVET-järjestelmän mukaisten tutkinnon osien laajuuksien määrittelyyn. SuPer kannattaa osaamispiste-käsitteen käyttöönottamista. Osaamispiste sanana on linjassa tutkinnon osaamisperustaisuuden kanssa ja erottuu korkeakouluopinnoissa käytettävistä opintopisteistä.
- *Tutkinnon osa* näyttötutkinnon ja ammatillisen peruskoulutuksen tutkinnon muodostumista kuvaavana käsitteenä selkeyttää tutkintojen yhdenmukaisuutta. Pidämme perusteltuna jättää *opetussuunnitelman perusteet* -käsitteen koulutuksen järjestäjien käyttöön.

- Tutkintojen muodostumista ammatillisista, yhteisistä sekä vapaasti valittavista tutkinnon osista (näyttötutkinnoissa ainoastaan ammatillisista tutkinnon osista) pidämme kannatettavana. Tärkeää on turvata ammatin edellyttämä ydinosaaminen alan tehtäviin.
- Oppisopimuskoulutusta koskeva lainsäädäntöpohja jää hyvin ohueksi. SuPerin näkemyksen mukaan myös oppisopimuskoulutuksesta olisi ollut tarpeellista säätää yksityiskohtaisemmin koulutuksen toteuttamisen näkökulmasta.
- Yhteisten tutkinnon osien opinnot on esityksessä suunniteltu onnistuneesti laajoiksi työelämälähtöisiksi tutkinnon osiksi. SuPer pitää kannatettavana, että työkyvyn ylläpitämiseen on kiinnitetty huomiota ja se koskee sekä nuoria että aikuisia. Näkemyksemme mukaan myös oppisopimuskoulutuksessa työkyvyn ylläpitämisen elementit olisivat perusteltuja. Työelämässä kaivataan niin opettajilta kuin opiskelijoiltakin parempia työelämätaitoja ja -tietoja. Pidämme hyvänä kehityksenä, että yhteiskunnassa ja työelämässä tarvittava osaaminen saa uudistuvan lainsäädännön myötä korostuneemman roolin.
- Ammatillisen koulutuksen tutkintojärjestelmän tavoitteena on tuottaa työmarkkinoille osaavaa työvoimaa, joka joustavasti vastaa tämän ajan haasteisiin. Tässä yhteydessä korostetaan työssäoppimisen roolia keinona hankkia lisää osaamista. SuPerin huolena on, miten varmistetaan, että tiukoilla henkilöstöresursseilla toimivissa sosiaali- ja terveysalan työpaikoissa turvataan tutkinnon perusteisiin pohjautuvan osaamisen hankkiminen ja riittävä opiskelijan ohjaus?
- Sosiaali- ja terveysalan tutkintojen tuottamisessa on keskeistä tutkinnon tuottaman osaamisen laaja-alaisuus ja vahvan ydinosaamisen varmistaminen. Tutkinnon laaja-alaisuus takaa sijoittumisen moniin eri tehtäviin työelämän vaatimusten mukaisesti.
- Valinnaisuus on hyvä asia silloin, kun se ei johda tutkinnon pirstaloitumiseen ja syventää ammattitaitoa. Siksi valinnaisuudella tulee olla reunaehdot. Valinnaisuuden rajaamisella ja suuntaamisella ammatilliseen osaamiseen vahvistetaan työelämässä vaadittavaa ydinosaamista. Säänneltyjen ammattien erityisluonne on otettu perusteluissa huomioon.
- Tutkintojen joustava suorittaminen ja aiemmin hankitun osaamisen tunnustaminen ovat merkityksellisiä asioita pyrittäessä lisäämään työurien pituutta ja turvamaan alalla tarvittava työvoima. Näin vältetään epäpätevyydestä johtuva turha kouluttautuminen. Erityisesti tulee varmistaa alan aikaisempien tutkintojen suorittaneiden osaamisen tunnustaminen ja tunnustaminen ilman hankalaa byrokratiaa.
- On hyvä, että lainsäädännön muutokset eivät aiheuta välittömiä taloudellisia lisäkustannuksia. On tärkeää, että työelämän tarpeiden mukaisesti varmistetaan myös kalliimpien osaamisalojen tutkinnonosien tuottaminen.

SuPeriin kuuluu yli 84 000 lähi- ja perushoitajaa sekä muita toisen asteen ammatillisen tutkinnon suorittaneita, jotka työskentelevät julkisella ja yksityisellä sektorilla.

Lisätietoja tästä lausunnosta antaa suunnittelija Soili Nevala puh. (09) 2727 9157, soili.nevala@superliitto.fi

Helsingissä 20.9.2013

Silja Paavola
puheenjohtaja

Jussi Salo
johtaja